

P. H. de J.
1915

NATIONALISME
OF
INTERNATIONALISME ?

E.I.

**(MET EEN ONUITGESPROKEN REDE VOOR
HET CONGRES VAN DE S.D.A.P., APRIL 1915)**

DOOR

A. B. SOEP.

1915 bij 1933

**VERKRIJGBAAR BIJ DRUKKERIJ „DE ARBEID”
BROUWERSGRACHT 8 - 'S-GRAVENHAGE.**

[Pink marks]

NATIONALISME OF INTERNATIONALISME ?

**(MET EEN ONUITGESPROKEN REDE VOOR
HET CONGRES VAN DE S.D.A.P., APRIL 1915)**

DOOR

A. B. SOEP

**VERKRIJGBAAR BIJ DRUKKERIJ „DE ARBEID”
BROUWERSGRACHT 8 - 'S-GRAVENHAGE.**

VOORWOORD.

Het groote deel van deze brochure, die wij als „voorloopige schets” beschouwen, was geschreven vóór het congres van de S. D. A. P. te Arnhem 1915 werd gehouden.

Nà dat congres te hebben bijgewoond, besloot ik, mede op aandringen van geestverwanten, de voor bedoeld congres klaargemaakte beschouwingen als „Inleiding” uit te geven.

Ieder eerlijk mensch zal willen erkennen, dat op een congres, waar de tijd door de inleidingen zóózeer in beslag wordt genomen, dat daár de gewone als „vulgaire” beschouwde afgevaardigde tot luister- en stemvee wordt gedoemd. Verre van mij te willen beweren, dat aan ieder onbepaalde tijd kan worden gegeven tot spreken.

Maar niemand kan het onweerlegbaar feit weerspreken, dat iemand die iets te zeggen heeft over vraagstukken, als een weefsel gekompliceerd van inhoud, dat in geen 10 minuten kan doen.

De kritiker moet zijn woorden „uitstooten”, wil deze iets scherp belichten. Er komen dan woorden uit die, kon deze ze met argumenten toelichten, anders zouden zijn gezegd. Wordt dan een scherp woord gebruikt; de hetze begint en de kritiker wordt „geschlagen”, afgemaakt.

Dat is de geestestoestand van den afgevaardigde, tegen dien vermetele ingenomen, en deze enfant terrible wordt als een smerig verdeeldheid-zaaier beschouwd.

Hoeveel kwaad is er in de wereld, en in dat kleine wereldje „De Arbeidersbeweging”, niet al gesticht door de vuige, zoowel achter als vóór de coulisse gezaaide laster!

Ongeliefde personen worden „psychologisch geslacht” en zijn bij iedere gelegenheid reeds a priori veroordeeld.

Aan deze taktiek van vuile laster (O, heeren, wij zouden er een overstelpend aantal bewijzen voor kunnen bijbrengen tot staving van hetgeen wij hier zeggen, zoowel van hier, Nederland, als van uit België), doen de officieel gezalfde „geleerden” mede.

Hoeveel leed wordt er niet „achter de coulisse” veroorzaakt door roddel, sluipende laster, waardoor personen aan de laagste insinuaties blootstaan.

Geloof mij lezer, ik biecht eerlijk, eerlijk — ik haat deze vuilaardij, of het van vrienden- of van vijanden-zijde komt.

Ik bestrijd geen persoon, voorzoover die persoon niet zijn eigen doen synonimiseert met de belangen van ons, arbeiders.

Ik weet onderscheid te maken tusschen mensch en taktiek of beginsel. Ik beschouw het „Opportunisme als systeem”, het zgn. Reformisme, als een misdaad voor de arbeidersklasse. Wat thans geschiedde, was reeds jaren voorzien. Het is juist wat ROBERT MICHEL in het „Archiv fur Soz. Wissenschaft”, in de studie door mij meermalen in dit geschrift aangehaald, zegt: „In die taktiek zie ik de bron van alle kwaad, dat thans geschied is.

„De toenemende vaderlandsliefde in de internationale sociaal-democratie uit zich in honderd vormen. De internationale band wordt steeds losser. De kongressen worden zeldzamer, de gezamenlijke besluiten ontberen steeds meer klaarheid en scherpte en bewegen zich nog slechts in vanzelfsprekendheden. De onafhankelijkheid van de op nationale basis gevormde afzonderlijke partijen groeit. De anti-nationale, anti-militaristische bewegingen onder hen worden

door de woordvoerders der partijen in 't parlement overal beslist afgekeurd. Daarentegen geven deze woordvoerders vaak in 't publiek onomwonden vaderlandslievende verklaringen, waarin ze zich bereid verklaren, 't vaderland tot de laatste druppel te verdedigen. Dat ze daarbij hun vaderlandsliefde enkel voor een z.g. verdedigingsoorlog willen bewaren, is eer als een democratisch vijgenblad dan als logische bewering te verklaren. En dit te meer, waar uit verklaringen van eenige leiders blijkt, dat de Soc. Democratie zich op de basis van het status quo stelt, dus er niets in ziet, alle ethnische geweldenarijen, die de geschiedenis op haar geweten heeft, te erkennen en tegen eventueele aanvallen in bescherming te nemen!

„Er is een nieuwe faktor in den laatsten tijd, het imperialisme, die snel aan beteekenis wint ook voor de arbeiders; ophouden van uitvoer beteekent immers krisis en werkloosheid. Vooral in Engeland hebben de vakverenigingen dezen samenhang begrepen en in bekrompen klassebelang uitgebuit.

„Ook de „Kultur patriotismus” heeft zich vooral van de social. partijen meester gemaakt, waarbij 't theoretisch internationalisme 'n geweldige domper opgezet en vaak als dekmantel voor het elementaire uitbreken van latent voorhanden patriotisme tout court wordt gebruikt. De Soc. woordvoerders beroepen zich, zoowel bij verdediging als aanval, op de „kulturelle Ueberlegenheit” van hun volk.“

Noch in deze brochure, noch in eenigen openlijken strijd, wil ik, zooals een burgelijke journalistieke Smarotser (een heer van de Nieuwe Groene Amsterdammer ¹⁾) trachtte te karikaturiseeren, geen citaten-uitlegging-strijd, zooals de scholastici en rabijnen deden, maar wijs ik op de daadloosheid-misdaad in het groote gebeurde.

* *

Zeker, ik buig niet voor de Academisch gekroonde hoofden, omdat zoo vaak hun officieele titel de dekmantel van politieke en schijngeleerde onzin en gevoelloosheid bleek te zijn.

Geen eigen wijsheid speelt mij parten, noch schoolmeesterige leslezerij, maar ik eisch voor mij op: het recht van medespreken op grond van eigen denken en weten.

Dat moesten wij zoo vaak tegen de vunzigste laster en inktkoelie-bevuiling veroveren, ondanks ieder en alles. De een verkrijgt dit door gevoellooze streberij, waarbij direkt voordeel voor oogen staat, de ander door geweldig worstelen tegen vriend en vijand.

Hoe vaak spreken de officieel be-aureoolde geleerden niet over intens-arbeidersleven, waarvan ze slechts de outside kennen, en de Inside nooit zullen weten.

Komt, spreekt burgelijke e. a. penny-a liners, wat weet gij van ons arbeiders zieleleven au fond af? Wat kent gij van de dag in dag uit tergende bestaanszorg en toch raaskalt gij er over alsof wij er niets van af weten en gij, journalistieke snobs, wèl.

Onderzoekt de kwantitatief geweldige massa geschriften van doktoren, advocaten, politici, dominé's enz. enz. over den oorlog en zijn woeste dooreenschudding van allerlei levensvragen. Waar en wie is dan de heldere en klare wegwijzer(ster) in dit barbarisch doolhof?

Slechts enkelen.

Verre van mij de waan, de pretentieuze verbeelding te hebben „das Welt-rätsel” te zullen hebben opgelost.

Ik ben overtuigd van mijne zwakke krachten; dat is geen sentimenteele bescheidenheid, maar ernstig gemeend. Als ik evenwel zie hoe en de burgerwereldpers en ook in onze kringen „geestelijke vodden” als volrijpe vruchten van denk-reuzen? worden aangeboden en deze „in wezen der zaak” slechts met

¹⁾ Met wien ik elders nog wat af te rekenen heb.

chijn-wetenschappelijk waas bedekt zijn, dan acht ik mij niet minder het recht toe een enkel woord mede te spreken. Niet op de wijze als Multatuli's Hassan, de dadelkoopman uit Damascus, maar omdat anderen deze vraagstukken verboden-zinnelijk en verpolitiseerd hebben.

Over de litteratuur, door mij gebruikt, kan ik, in dit kort bestek, niets zeggen, daar dit geschrift slechts als „voorloopige schets” zich aandient.

Het vraagstuk „Nationalisme of Internationalisme” is een zeer ineengestremgeld probleem. Niet slechts de historie in het algemeen, maar ook de historie van ieder volk (ethnologie); niet slechts de massa-gevoelskenmerken, maar ook de bronnen, waaruit dat massa-gevoel en hare uitingen groeien en vergroeien, en zooveel meer behoort tot deze studie.

Vóór alles dient te worden gezegd: het vraagstuk zelve behoort niet tot de z.g.n. geheime elementen van het algemeen bewustzijn der menschen; zij is zoo een reëel verklaarbaar verschijnsel als de politieke demagogie een zeer verklaarbaar en ontleedbaar verschijnsel is.

Slechts één doel heeft dit geschriftje: een kleine bijdrage te leveren aan en voor mijne mede-arbeidersklassegenooten om zich te zullen en kunnen beschermen tegen de nu, en in de naaste toekomst nog ergerlijker ontketening van nationalistische smerigheden, door lieden van diverse politieke pluimage hun opgedischt ter geestelijke verorbering.

Ik kan dit geschriftje niet publiceeren, zonder, reeds nu, een woord van hartelijken dank te betuigen aan hem, die door zijne positie in staat is en dat ook zoo liefdevol en bereidwillig doet, mij de bronnen te verschaffen, waaruit ik deze studie, binnen enkele jaren, zoo volledig mogelijk zal kunnen volmaken.

DEN HAAG, 12 April.

A. B. SOEP.